

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**GENEL KURUL
KARAR****RUHİ BAYDAR BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2018/32597
Karar Tarihi : 15/4/2021

Başkan : Zühtü ARSLAN
Başkanvekili : Hasan Tahsin GÖKCAN
Başkanvekili : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
Hicabi DURSUN
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Yıldız SEFERİNOĞLU
Selahaddin MENTEŞ
Basri BAĞCI
İrfan FİDAN
Raportör : Mehmet AKTEPE
Başvurucu : Ruhi BAYDAR
Vekili : Av. Gökhan BALCI

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, hakkında verilen ilk hükmü temyiz etmesine rağmen temyiz etmediği kabulüyle diğer sanıklar yönünden verilen bozma kararından yararlandırılan sanığın bozma sonrası yapılan yargılamada verilen hükme karşı yaptığı temyiz başvurusunun temyiz hakkı bulunmadığından bahisle reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 26/10/2018 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

7. İkinci Bölüm tarafından 27/1/2021 tarihinde yapılan toplantıda, niteliği itibarıyla Genel Kurul tarafından karara bağlanması gerekli görüldüğünden başvurunun Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 28. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca Genel Kurula sevkine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Manisa Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma neticesinde suçu birlikte işledikleri iddia edilen diğer üç şüpheli ile başvuru hakkında hırsızlık suçundan iddianame düzenlemiştir.

10. Yargılamayı yürüten Manisa 4. Asliye Ceza Mahkemesi (Mahkeme) başvuru ve diğer üç şüphelinin anahtarı çoğaltmak suretiyle haksız olarak ele geçirerek müştekiye ait aracı çaldıkları gerekçesiyle gece vakti hırsızlık suçunu işlediklerinden bahisle ayrı ayrı 2 yıl 8 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmalarına karar vermiştir.

11. Mahkûmiyet kararının temyiz edilmesi üzerine yapılan incelemede Yargıtay 13. Ceza Dairesi 1/11/2012 tarihli kararıyla sanık B.D. yönünden onama kararı vermiştir. Diğer sanıklar C.D. ile M.Ş. yönünden verilen bozma kararının ilgili kısmı şöyledir:

"Sanık [B.D.nin] ifadesinde sanık [C.D.] ile birlikte irtibata geçtikleri müşteki [E.Y.] ile buluşup 1000 TL para karşılığında çaldıkları aracı iade ettiklerini beyan etmiş olması ve sanık [M.Ş.nin] de aynı yönde beyanda bulunması karşısında; müşteki [E.Y.nin] bu konuya ilişkin beyanı alınarak kendisi ile irtibata geçen şahısların sanıklar [B.D.] ile [C.D.] olup olmadığı hususunda ifadesinin alınması gerekiyorsa fotoğraf veya yüzyüze teşhis yapıldıktan sonra ve ayrıca aracın para karşılığı iadesi süreci içerisinde bilgisi bulunan ve eşgal bilgileri veren taksi sürücüsü [M.G.nin] de aynı şekilde beyanı alındıktan sonra sanıkların hukuki durumlarının tayini gerekirken eksik inceleme ile yazılı şekilde hükümlülüklerine karar verilmesi ..."

12. Başvuru yönünden ise hükmü temyiz etmediğinin tespiti ile "5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi aracılığı ile 1412 sayılı CMUK'un 325. maddesi uyarınca bozmadan yararlandırılmasına" karar vermiştir.

13. Bozma sonrası Mahkemede yapılan 2/4/2013 tarihli ilk celsede başvuru müdafii, bozmaya konu önceki kararı Menemen Asliye Ceza Mahkemesi kanalıyla temyiz ettiğini, Menemen Asliye Ceza Mahkemesinde temyiz dilekçesinin kayıtlı olduğunu ancak 9/2/2007 tarihli hâkim havalesi de bulunan temyiz dilekçesinin dosyaya girmedikçe beyan

etmiş; iki sayfadan ibaret olan ve üzerinde hâkim havalesi bulunan 9/2/2007 tarihli temyiz dilekçesinin fotokopisini dosyaya sunmuştur.

14. Mahkemece bozma sonrası yapılan yargılama neticesinde 11/11/2014 tarihli kararlar başvuru ve diğer sanıklar C.D. ile M.Ş.nin gece vakti hırsızlık suçunu işledikleri gerekçesiyle ayrı ayrı 2 yıl 8 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

15. Başvuru ve diğer sanıkların hükme karşı yaptıkları temyiz başvurusu sonucu Yargıtay 13. Ceza Dairesi 20/9/2018 tarihli kararlar diğer sanıklar C.D. ile M.Ş. yönünden verilen kararın düzeltilerek onanmasına, başvuru yönünden ise temyiz isteminin reddine karar vermiştir.

16. Yargıtay 13. Ceza Dairesinin 20/9/2018 tarihli kararının ilgili kısmı şöyledir:

"... 24.01.2007 tarihli 2005/149 E, 2007/12 K sayılı ilamı ile Mahkemesince kurulan hükmün diğer sanıklar C.D., M.Ş tarafından temyizi üzerine yapılan inceleme sonucu, Yargıtay 13. Ceza Dairesinin 01.11.2012 tarihli ilamı ile verilen bozma kararı sonrası sanık Ruhi Baydar da dahil edilerek yapılan yargulamada hakkında kurulan hükmün sanık [Ruhi Baydar] müdafii tarafından temyiz edildiğinin anlaşılması karşısında; Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 31.01.2017 tarihli ve 2016/982 K, 2017/29 K. sayılı Dairemizce benimsenen kararı da dikkate alınarak daha önce süresinde kararı temyiz etmeyen sanığın anılan karara ilişkin olarak temyiz hakkı bulunmadığından, sanık Ruhi Baydar müdafinin temyiz isteminin tebliğnameye aykırı olarak REDDİNE..."

17. Başvuru, nihai kararı 24/10/2018 tarihinde öğrendiğini beyan etmiş ve 26/10/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. İlgili Mevzuat

18. Olay tarihinde yürürlükte olan 4/4/1929 tarihli ve 1412 sayılı mülga Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun "Hükmün bozulmasının diğer maznunlara sirayeti" kenar başlıklı 325. maddesi şöyledir:

"Hüküm, cezanın tatbikatında kanuna muhalefet edilmesinden dolayı maznun lehine olarak bozulmuşsa ve bozulan cihetlerin temyiz talebinde bulunamamış olan diğer maznunlara da tatbiki kabil olursa bu maznunlar dahi temyiz talebinde bulunmuşçasına hükmün bozulmasından istifade ederler."

19. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Hükmün bozulmasının diğer sanıklara etkisi" kenar başlıklı 306. maddesi şöyledir:

"Hüküm, sanık lehine bozulmuşsa ve bu hususların temyiz isteminde bulunamamış olan diğer sanıklara da uygulanması olanağı varsa, bu sanıklar da temyiz isteminde bulunmuşçasına hükmün bozulmasından yararlanırlar."

B. Yargıtay Kararı

20. Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 31/1/2017 tarihli ve E.2016/982, K.2017/29 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"... Bozmanın sirayetinde yerel mahkeme hükmü, temyiz etmeyen sanık yönünden bozulmamakta, anılan maddeler uyarınca sanık, bozma kararının sonucundan yararlandırılmaktadır.

Hükmü temyiz etmeyen ya da temyiz istemi reddedilen sanık, bozma kararının sonucundan yararlanacağı için, öncelikle bozmaya uyulması ve cezanın uygulanmasında temyiz eden sanık lehine yeni bir karar verilmesi zorunludur. Lehe bozma bu takdirde, hükmü temyiz etmeyen sanığa sirayet ettirilecektir. Bunun sonucu olarak önceki kararda direnilmesi halinde, sirayetten söz edilemeyecektir. Aksi takdirde temyiz davası açan sanık için kabul edilmeyen bir bozma nedeninin, kanun yoluna başvurmeyen sanık lehine kabulü gibi bir sonuca ulaşılacaktır. Bu sonuç ise, temyiz edenin aleyhine, temyiz etmeyen lehine olup çelişkili bir uygulamaya neden olacağından sirayet müessesesinin amacına aykırıdır.

Uygulamada, Ceza Genel Kurulunun 12.07.1948 gün 163-121, 07.12.1987 gün 322-588 sayılı ve Özel Dairelerin yerleşmiş kararları ile, önceki hükmü temyiz etmeyen veya temyiz istemi reddedilen, ancak lehe bozmadan 1412 sayılı CMUK'nun 325. maddesi uyarınca faydalanan sanığın, bozmadan sonra yeniden kurulan hükmü temyize yetkisi bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

21. Mahkemenin 15/4/2021 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

22. Başvurucu; Mahkemece hakkında verilen ilk hükmü temyiz etmesine rağmen Yargıtayın kendisini hükmü temyiz etmeyen sanık olarak nitelendirdiğini ve diğer sanıklar yönünden yapılan bozmanın kendisine sirayet ettirilerek hakkında bozma kararı verildiğini, bozma sonrası kurulan hükme yönelik temyiz talebinin ise temyiz hakkı bulunmadığından bahisle haksız olarak reddedildiğini belirterek bu durumun adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

23. Anayasa'nın "*Hak arama hürriyeti*" kenar başlıklı 36. maddesi şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.

Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz."

24. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun iddialarının mahkemeye erişim hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

25. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Hakkın Kapsamı ve Müdahalenin Varlığı

26. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddiada bulunma ve savunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla mahkemeye erişim hakkı, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğünün bir unsurudur. Diğer yandan Anayasa'nın 36. maddesine "...ile adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde de güvence altına alınan adil yargılanma hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni (Sözleşme) yorumlayan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının mahkemeye erişim hakkını içerdiğini belirtmektedir (*Özbakım Özel Sağlık Hiz. İnş. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti.*, B. No: 2014/13156, 20/4/2017, § 34).

27. Mahkemeye erişim hakkı, bir uyumsuzluğu mahkeme önüne taşıyabilmek ve uyumsuzluğun etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyebilmek anlamına gelmektedir (*Özkan Şen*, B. No: 2012/791, 7/11/2013, § 52).

28. Mahkeme kararlarının hukuka uygun olup olmadığına yönelik uyumsuzluğun çözümlenmek üzere bir yargı makamı önüne taşınması *kanun yoluna* başvurma olarak nitelendirilmektedir. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğü, bir temel hak olmanın yanında diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmayı ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden biridir. Adil yargılanma hakkı bir mahkeme kararına karşı üst yargı yollarına başvurabilmeyi güvence altına almamakla birlikte gerek suç isnadına bağlı yargılamalarda gerekse medeni hak ve yükümlülüklerle ilişkin yargılamalarda istinaf veya temyiz gibi kanun yollarına başvurma imkânı tanınmış ise bu kanun yolları yönünden de adil yargılanma hakkı kapsamındaki güvencelerin sağlanması gerekir (*Hasan İştin*, B. No: 2015/1950, 22/2/2018, § 37).

29. Bozma öncesindeki yargılama sürecinde temyiz isteminde bulunduğu konusunda tereddüt bulunmayan başvuruçunun temyiz isteminde bulunmamış gibi değerlendirilerek diğer samıklar yönünden verilen bozma kararının sirayet ettirilmesinden sonra yapılan yargılama neticesinde verilen hükme karşı yaptığı temyiz isteminin esasının incelenmeksizin reddedilmesinin mahkemeye erişim hakkına müdahale teşkil ettiği açıktır.

b. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadiğı

30. Adil yargılanma hakkının görünümlerinden biri olan mahkemeye erişim hakkı, mutlak bir hak olmayıp bu hakkın sınırlandırılması mümkündür. Ancak mahkemeye erişim hakkına müdahalede bulunulurken Anayasa'nın temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin genel ilkeleri düzenleyen 13. maddesinin gözönünde bulundurulması gerekmektedir.

31. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu

sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

32. Yukarıda anılan müdahale, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara uygun olmadığı takdirde Anayasa'nın 36. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Bu sebeple müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, haklı bir sebebe dayanma, ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

33. Somut başvuruda öncelikle müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen kanunilik koşuluna uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

34. Hak ve özgürlüklerin, bunlara yapılacak müdahalelerin ve sınırlandırmaların kanunla düzenlenmesi bu haklara ve özgürlüklere keyfi müdahaleyi engelleyen, hukuk güvenliğini sağlayan demokratik hukuk devletinin en önemli unsurlarından biridir (*Tahsin Erdoğan*, B. No: 2012/1246, 6/2/2014, § 60).

35. Müdahalenin kanuna dayalı olması öncelikle şekli manada bir kanunun varlığını zorunlu kılar. Şekli manada kanun, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından Anayasa'da belirtilen usule uygun olarak kanun adı altında çıkarılan düzenleyici yasama işlemidir. Hak ve özgürlüklere müdahale edilmesi ancak yasama organınca kanun adı altında çıkarılan düzenleyici işlemlerde müdahaleye imkân tanıyan bir hükmün bulunması şartına bağlıdır. TBMM tarafından çıkarılan şekli anlamda bir kanun hükmünün bulunmaması hakka yapılan müdahaleyi anayasal temelden yoksun bırakır (*Ali Hıdır Akyol ve diğeri* [GK], B. No: 2015/17510, 18/10/2017, § 56).

36. Kanunun varlığı kadar kanun metninin ve uygulamasının da bireylerin davranışlarının sonucunu öngörebileceği kadar hukuki belirlilik taşıması gerekir. Bir diğer ifadeyle kanunun kalitesi de kanunilik koşulunun sağlanıp sağlanmadığının tespitinde önem arz etmektedir (*Necmiye Çiftçi ve diğeri*, B. No: 2013/1301, 30/12/2014, § 55). Müdahalenin kanuna dayalı olması, iç hukukta müdahaleye ilişkin yeterince ulaşılabilir ve öngörülebilir kuralların bulunmasını gerektirmektedir (*Türkiye İş Bankası A.Ş.* [GK], B. No: 2014/6192, 12/11/2014, § 44).

37. Yargıtay Ceza Genel Kurulunun yerleşik içtihatlarına göre uygulamada önceki hükmü temyiz etmeyen veya temyiz istemi reddedilen ancak lehe bozmadan 1412 sayılı mülga Kanun'un 325. maddesi veya 5271 sayılı Kanun'un 306. maddesi uyarınca faydalanan sanığın bozmadan sonra yeniden kurulan hükmü temyize yetkisi bulunmadığı kabul edilmiştir (bkz. § 20). Görüldüğü üzere bozmadan yararlanma müessesesinin işletilmesi temyiz talebinde bulunmamış olma koşuluna bağlanmıştır.

38. Başvuru konusu somut olayda temyiz incelemesi yapan Yargıtay 13. Ceza Dairesinin Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 31/1/2017 tarihli ve E.2016/982, K.2017/29 sayılı kararını dikkate aldığı ve başvuru konusunun ilk kararı süresinde temyiz etmemesi nedeniyle sonraki karara ilişkin olarak temyiz hakkı bulunmadığından temyiz başvurusunu reddettiği anlaşılmaktadır. Oysaki başvuru, bozma sonrası yapılan yargılamanın ilk celsesinde iki sayfadan ibaret olan ve üzerinde hâkim havalesi bulunan 9/2/2007 tarihli temyiz dilekçesinin fotokopisini dosyaya sunmuştur. Ayrıca ilgili Mahkeme ile yapılan yazışma neticesinde bahse konu temyiz dilekçesine ait temyiz defterinin görüntüsü de bireysel başvuru dosyasına celbedilmiştir.

39. Dolayısıyla Yargıtay 13. Ceza Dairesi tarafından ilk hükmü temyiz etmediği kabul edilen -başvurucu başvuru formunda temyiz defterinin ve havaleli temyiz dilekçesinin örneğini sunarak ilk hükmü temyiz ettiğini ileri sürmüş ve belgelendirmiş olmasına rağmen ve sonraki hükme karşı yaptığı temyiz kanun yolu başvurusu 20/9/2018 tarihli kararlar reddedilen başvuru kanun temyiz talebinin reddine ilişkin kararın kanuni dayanaktan yoksun hâle geldiği görülmektedir.

40. Açıklanan gerekçelerle başvuru hakkındaki verilen ilk hükmü temyiz etmesine rağmen Yargıtayın kendisini hükmü temyiz etmeyen sanık olarak nitelendirmesi sonucu bozma sonrası kurulan hükmü temyiz talebinin temyiz hakkı bulunmadığından bahisle reddetmesi nedeniyle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

41. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1)Esas inceleme sonunda, başvuru hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

42. Başvurucu, ihlalin tespit edilerek sonuçlarının ortadan kaldırılmasına ve 100.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

43. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Doğan* ([GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018) kararında ihlal sonucuna varıldığında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı hususunda genel ilkeler belirlenmiştir. Anayasa Mahkemesi diğer bir kararında ise bu ilkelerle birlikte ihlal kararının yerine getirilmemesinin sonuçlarına da değinmiş ve bu durumun ihlalin devamı anlamına geleceği gibi ilgili hakkın ikinci kez ihlal edilmesiyle sonuçlanacağına işaret etmiştir (*Aliğül Alkaya ve diğerleri* (2), B. No: 2016/12506, 7/11/2019).

44. Bireysel başvuru kapsamında bir temel hakkın ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için temel kural, mümkün olduğunca eski hâle getirmenin yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin sağlanmasıdır. Bunun için ise öncelikle ihlalin kaynağı belirlenerek devam eden ihlalin durdurulması, ihlale neden olan karar veya işlemin ve bunların yol açtığı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu bağlamda uygun görülen diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir (*Mehmet Doğan*, §§ 55, 57).

45. İhlalin mahkeme kararından kaynaklandığı durumlarda Anayasa Mahkemesi, 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile İçtüzük'ün 79. maddesinin (1)

numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmeder. Anılan yasal düzenleme, usul hukukundaki benzer hukuki kurumlardan farklı olarak ihlali ortadan kaldırmak amacıyla yeniden yargılama sonucunu doğuran ve bireysel başvuruya özgülenen bir giderim yolunu öngörmektedir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi tarafından ihlal kararına bağlı olarak yeniden yargılama kararı verildiğinde usul hukukundaki yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak ilgili mahkemenin yeniden yargılama sebebinin varlığını kabul hususunda herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla böyle bir kararın kendisine ulaştığı mahkemenin yasal yükümlülüğü, ilgilinin talebini beklemezsizin Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı nedeniyle yeniden yargılama kararı vererek devam eden ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemleri yerine getirmektedir (Mehmet Doğan, §§ 58, 59; Aligül Alkaya ve diğerleri (2), §§ 57-59, 66, 67).

46. İncelenen başvuruda, temyiz başvurusunun reddine karar verilmesi nedeniyle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla ihlalin Yargıtay kararından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

47. Bu durumda mahkemeye erişim hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Yapılacak yeniden yargılama ise bireysel başvuruya özgü düzenleme içeren 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda yapılması gereken iş, yeniden yargılama kararı verilerek Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin mahkûmiyet hükmünün infazının durdurulması ve temyizle ilgili değerlendirme yapmak üzere dosyayı ilgili Yargıtay Ceza Dairesine göndermesi için Manisa 4. Asliye Ceza Mahkemesine (E.2005/149, K.2007/12) gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

48. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılamanın yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

49. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 294,70 TL harç ve 3.600 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.894,70 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin mahkûmiyet hükmünün infazının durdurulması ve mahkemeye erişim hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için temyizle ilgili değerlendirme yapmak üzere dosyayı ilgili Yargıtay Ceza Dairesine göndermesi için Manisa 4. Asliye Ceza Mahkemesine (E.2005/149, K.2007/12) GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucunun tazminat talebinin REDDİNE,

E. 294,70 TL harç ve 3.600 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.894,70 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 15/4/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Basri BAĞCI

Üye
İrfan FİDAN